

**Dabas lieguma “Grebļukalns” dabas aizsardzības plāna
uzsākšanas informatīvā sanāksme (attālināti)
2020. gada 27. oktobrī plkst. 14:00**

Sanāksme notiek tiešsaistes videokonferences formātā (“Zoom”)

Sanāksmes protokols

14.00 sanāksmi atklāj dabas lieguma (turpmāk – DL) “Grebļukalns” dabas aizsardzības plāna (turpmāk - DA plāns) izstrādātāja SIA “Vides Konsultāciju Birojs” (turpmāk – VKB) pārstāve Kristīne Vilciņa (turpmāk – KV) un informē, ka ir uzsākta DA plāna izstrāde DL “Grebļukalns”, šī būs DA plāna uzsākšanas informatīvā sanāksme. Darba kārtībā paredzēts iepazīstināt ar sanāksmes mērķiem un uzdevumiem, klātesošie iepazīstinātu ar sevi un pastāstītu par savu saistību ar šo DL un DA plānu, tad īsumā tiktu pastāstīts par Grebļukalna dabas vērtībām un dabas aizsardzības plāna mērķi, uzdevumiem un procedūru. Pēc tam – laiks dalībnieku jautājumiem un priekšlikumiem. KV jautā, vai ir kādi iebildumi par šo darba kārtību?

Iebildumi netiek saņemti.

KV informē, ka sanāksmes mērķis ir informēt par DA plāna izstrādes procedūru, par plānotajiem pētījumiem, par DL “Grebļukalns”, tā nodibināšanas mērķi, īpaši aizsargājamiem biotopiem un sugām. Šis uzdevums jau daļēji ir veikts, jo detalizēta prezentācija video un teksta formātā ir publicēta Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) un VKB mājaslapās internetā, sanāksmes laikā tiks sniegta informācijas kopsavilkums. Sanāksmes galvenais mērķis ir uzklaut sanāksmes dalībnieku viedokļus, ierakstīt tos protokolā, lai tālāk varētu ņemt vērā plāna izstrādē. KV iepazīstina ar DA plāna izstrādātāju – VKB un plāna izstrādē iesaistītajiem speciālistiem: KV būs DA plāna izstrādes vadītāja, Māris Nitcis – kartogrāfs, Dana Krasnopoļska, Inita Svilāne un Uvis Suško – biotopu un augu sugu eksperti, Edgars Dzenis – putnu sugu eksperts, Maksims Balalaikins – bezmugurkaulnieku sugu eksperts. KV lūdz sanāksmes dalībniekus iepazīstināt ar sevi, saistību ar DL “Grebļukalns”, kā arī īsumā izstāstīt, ko sagaida no DA plāna.

Valdis Pilāts pārstāv DAP Dabas aizsardzības departamentu un nodarbojas ar DA plānu uzraudzību, uzdevums būs sekot līdzi procesam, lai neaizmirstos nekas no tā, kas ierakstīts Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteikumos par DA plānu izstrādes procesu.

Īrisa Mukāne (turpmāk – IM) pārstāv DAP īstenoto Eiropas Savienības (turpmāk – ES) Kohēzijas fonda projektu “Priekšnosacījumu izveide labākai bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un ekosistēmu aizsardzībai Latvijā” Nr. 5.4.2.1/16/I/001, kura īsais nosaukums ir dabas skaitīšana. Šis plāns un arī vairāki citi DA plāni top dabas skaitīšanas ietvaros. IM saka, ka iesaistīsies DA plāna uzraudzīšanā, Grebļukalns ir skaista vieta, kas interesē arī personīgi.

Dainis Rudzītis pārstāv AS “Latvijas valsts meži” (turpmāk – LVM), esam ieinteresēti, lai šis objekts, kas ir LVM valdījumā, tiktu apsaimniekots dabas vērtību saglabāšanai.

Diāna Marga (turpmāk – DM) arī pārstāv LVM, ir vides plānošanas speciāliste. DM saka, ka līdz šim ir plānojusi taku kopšanu, apsaimniekošanu, pārstāvēs LVM uzraudzības grupā.

Imants Kalvītis, AS “Latvijas valsts ceļi” Ludzas nodaļas vadītājs. Interesē autoceļš P52, kas atrodas Grebļukalna DR pusē un tikai pieskaras teritorijai. Vai šajā plānā būs kādi ierobežojumi vai nē, jo ceļa nodalījuma josla ir 11 m no ceļa ass. Vai būs apgrūtinājumi grāvju tīrīšanā vai apauguma noņemšanā?

KV atbild, ka DL robeža, ja jau nav noteikta pa ceļa nodalījuma joslas malu, tad tiks precizēta. Vienīgi varbūt kādas izmaiņas norādēs pie ceļa, bet citādi ceļu neietekmēs.

IM saka, ka ir ieinteresēts plāna izstrādē, jo iepriekšējā plānā piedalījās citā kvalitātē.

Edgars Čubars pārstāv Lauku atbalsta dienesta Austrumlatgales reģionālo lauksaimniecības pārvaldi, iesaistīsies jautājumos, kas saistīti ar lauksaimniecību, kaut gan te nekā daudz nav. Droši vien pārstāvēs Lauku atbalsta dienestu uzraudzības grupā.

Rita Eiduka pārstāv Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālo vides pārvaldi. Normatīvie akti nosaka, ka Valsts vides dienestam jāiesaistās DA plāna izstrādē, no vides pārvaldes viedokļa mūs interesēs darbības, kuras būs ietvertas plānā un kurām nebūs jāpiemēro sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras, kas atvieglotu mums darbu un sniegtu precīzāku informāciju par dabas vērtībām.

Kārlis Skrastiņš (turpmāk – KS) pārstāv zemes īpašniekus SIA “Gosk Latvia” un “Waldemark”. Diezgan daudz īpašumu atrodas apkārt Grebļukalnam, līdz ar to esam ieinteresēti šī plāna izstrādē.

KV pateicas visiem, kas iepazīstinājuši ar sevi. Sanāksmē piedalās vēl vairāki dalībnieki, kas nav izteikušies.

KV turpina, īsi iepazīstinot ar DL “Grebļukalns”, lai būtu iespējams sagatavot savus jautājumus un priekšlikumus, jo līdz šim tie netika saņemti. Kā botāniskais liegums Grebļukalns pastāv kopš 1957. gada. Kopš 1999. gada DL “Grebļukalns ir īpaši aizsargājama dabas teritorija, kategorija – dabas liegums, tā ir arī Eiropas nozīmes aizsargājama dabas teritorija *Natura 2000* kopš 2004. gada. DL platība ir 246 ha. DL atrodas pašos Latvijas austrumos - Zilupes novada Pasienu pagastā. Teritorija ir izveidota, lai aizsargātu priežu mežu uz osiem un ar tiem saistītās retās augu un bezmugurkaulnieku sugas. DL nav noteikts speciāls funkcionālais zonējums, tam nav individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu, MK 2010. gada 16. marta noteikumu Nr. 264 «Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi» V nodaļa nosaka atļautās un aizliegtās darbības dabas liegumos. DL asi veido Grebļa kalna valnis, kas atbilst ES nozīmes aizsargājamam biotopam *Skujkoku meži uz osveida reljefa formām* un kas aizņem 25 % no DL teritorijas. DL dienvidu daļā abās pusēs Grebļa kalnam ir izvietojušies divi ezeri: Pintu un Šešku, kas atbilst aizsargājamam biotopam *Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju* un kas aizņem 32 % no DL teritorijas. Aizsargājami mežu biotopi: *Aluviāli meži, Purvaini meži, Veci vai dabiski boreāli meži un Lakstaugiem bagāti egļu meži* aizņem mazākas platības, bet *Palieņu zālāji* sastopami mazāk kā 1 % no DL teritorijas. Kopumā gandrīz 80 % no DL teritorijas atbilst ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem. Sastopamas arī vairākas retas un aizsargājamas augu un dzīvnieku sugas, tās tiks smalkāk pētītas DA plāna izstrādes gaitā, jo sevišķi teritorijai raksturīgās aizsargājamās augu un bezmugurkaulnieku sugas, piemēram, smiltāju esparsete un esparsetu zilenītis. Turpmāk par DA plāna mērķiem. Galvenais ir nodrošināt teritorijas dabas vērtību saglabāšanu, bet, lai to izdarītu, ir nepieciešams saskaņot dažādās intereses: gan dabas aizsardzības, gan dabas resursu izmantošanas, gan arī reģiona ilgtspējīgas attīstības intereses. To nosaka likums “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”. Minētais likums nosaka, ka DA plānā ietver zinātnisko informāciju par aizsargājamo teritoriju, pamatojumu funkcionālajam zonējumam, ja tāds nepieciešams – par to lems uzraudzības grupa DA plāna izstrādes laikā, kā arī nosaka vienotus visas teritorijas apsaimniekošanas pasākumus, kas ir vērsti uz tās aizsardzības mērķu sasniegšanu. Likumā noteiktais tālāk detalizēts MK 2007. gada 9. oktobra noteikumos Nr. 686 «Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību», kur jau smalkāk noteikts, kā jāizstrādā plāns un kam jābūt plāna saturā. Iepriekšējais DA plāns DL “Grebļukalns” tika izstrādāts 2001. gadā, redzama plāna titullapa, un šobrīd plāns ir jau novecojis, tāpēc ir pieņemts lēmums izstrādāt jaunu plānu. Jaunais DA plāns varētu darboties no 2022. līdz 2034. gadam. Īsumā par to, kāda būs šī DA plāna izstrādes procedūra, ko nosaka MK noteikumi. Šobrīd norisinās informatīvā sanāksme, pēc tam viena mēneša laikā DAP izveidos DA plāna izstrādes uzraudzības grupu, kurā aicinās pieteikties dažādu institūciju pārstāvjus, kas ir iekļauti MK noteikumos, kā arī zemes īpašnieku pārstāvi. Lūgums zemes īpašniekiem pieteikties DAP, lai ņemtu daļību uzraudzības

grupā. DA plāna izstrādes laikā būs vismaz 3 uzraudzības grupas sanāksmes. Sanāksmes ir atklātas, tajās var piedalīties arī citi dalībnieki, kas nav iekļauti uzraudzības grupā. Ja vien epidemioloģiskā situācija atļaus, šīs sanāksmes notiks klātienē. Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notiks orientējoši nākamā gada novembrī. Pēc tam ir jāsaņem pašvaldības atzinums, jāorganizē pēdējā uzraudzības grupas sanāksme, pēc tam plāns tiek iesniegts DAP izskatīšanai. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs to varētu apstiprināt 2022. gadā.

Lai rosinātu diskusiju, KV informē par DL "Grebļukalns" 2001. gadā noteikto ilgtermiņa mērķi: "Saglabāt savdabīgos osam raksturīgos skujkoku mežus un tam pieguļošos dabas kompleksus, retās gaismasprasīgās augu un kukaiņu sabiedrības, sabalansējot atpūtnieku un ekskursantu intereses ar nepieciešamajiem dabas aizsardzības pasākumiem". Šo mērķi DA plāna izstrādes gaitā, iespējams, būs nepieciešams mainīt vai precizēt. Cik šobrīd ir izdevies iepazīties ar teritoriju un ar pieejamajiem datiem, DA plānā īpaša uzmanība tiks pievērsta Grebļa kalna mežu iepriekšējās apsaimniekošanas izvērtēšanai un turpmākai plānošanai. Ir redzami skati vietās, kur veikti apsaimniekošanas pasākumi. Tiks izvērtēts, kāda ir to efektivitāte, kādi pasākumi, cik bieži un kādā apjomā ir turpmāk jāveic. Īpaša uzmanība tiks pievērsta apmeklētāju infrastruktūras izvērtēšanai un ieteicamo apmeklētāju plūsmu plānošanai. Ir ienācis priekšlikums no pašvaldības plānot Grebļa kalna taku tālāk līdz pat DL ziemeļu robežai, kas tiks izvērtēts, taka ir aizkritusi ar kokiem, tur vajadzīgi arī diezgan lieli ieguldījumi, lai to izveidotu par staigājamo taku.

KV lūdz klātesošos uzdot jautājumus un izteikt savu viedokli un priekšlikumus DA plāna izstrādei, uz kuriem varēs atbildēt:

- 1) par dabas lieguma «Grebļukalns» teritorijas uzraudzību, apsaimniekošanas organizēšanu – DAP Latgales reģionālajai administrācijai,
- 2) par uzraudzības grupas veidošanu, DA plānu izstrādes mērķi un procesu – DAP Dabas aizsardzības departaments, Valdis Pilāts,
- 3) par dabas lieguma «Grebļukalns» DA plānu – VKB pārstāve Kristīne Vilciņa.

KS jautā, vai DA plāns ietekmēs aprobežojumus DL "Grebļukalns" pieguļošajās platībās? Galvenais, lai netiek pilnībā aizliegta mežsaimnieciskā darbība. Ja ir aizliegumi, lai tie ir vērsti uz sugu apsaimniekošanu un sugu labklājības veicināšanu.

KV atbild, ka nav plānoti ierobežojumi ārpus DL. Iespējams, tiks precizēta DL robeža, tiks izskatīta iespēja iekļaut DL, piemēram, mazo purviņu ar ezeriņu blakus Pintu ezeram. Visdrīzāk netiks plānota DL paplašināšana mežos. Uz paša Grebļa kalna būs nepieciešami apsaimniekošanas pasākumi, bet tā nebūs klasiskā meža apsaimniekošana, tiem jābūt rūpīgi plānotiem un rūpīgi īstenotiem, lai saglabātu tās sugas, kas ir jā saglabā, bet izcirstu lieko apaugumu, kas padarītu teritoriju piemērotu gaismas prasīgām sugām. Jums ir iespēja piedalīties tālāk plāna izstrādē, pieteikties uzraudzības grupā, tālāk skatīties, vai plāna risinājumi varētu ietekmēt Jūsu apsaimniekojamās platības.

KV jautā, vai LVM ir kādi ierosinājumi, priekšlikumi, ko vajadzētu ņemt vērā DA plāna izstrādē?

DM saka, ka ir pārrunājuši ar kolēģiem LVM, saimnieciskā darbība tur netiek plānota. Biotopu apsaimniekošana jāvērtē ekspertiem, jo tur ir liels aizaugums ar lazdu, bet skujkoku mežos uz osveida reljefa formām lazdu dabūt laukā no meža ir problemātiski, jādomā, kurās vietās un kā to darīt. Taku līdz šim esam mēģinājuši uzturēt, 2012. un 2018. gadā taka ir atbrīvota no pārkrītušajiem kokiem un krūmiem, šo darbu plānots turpināt. Ir izveidoti divi skatu atvērumi, jāskatās, vai tos nav nepieciešams paplašināt. Tas tad tālāk ir plāna izstrādātāju un ekspertu vērtējums.

KV jautā, vai ir vēl kādi jautājumi, vai ir zināmas problēmas, kas jārisina plāna izstrādē. Vai kāds vēlas izteikties vai gaidām rakstiskus priekšlikumus?

IM jautā, vai iespējams uzlikt slaidu, kurā parādījās adreses, uz kurām rakstīt. Ja īpašniekiem kaut kas interesē, lai raksta konkrētu kadastra numuru, un tiek izskatītas konkrētā īpašnieka vajadzības vai vēlmes tālāk apsaimniekot.

KV saka, ka pasta un e-pasta adrese ir norādīta visos paziņojumos un prezentācijās, rakstiskus priekšlikumus vēlams nosūtīt līdz 17. novembrim. Arī ja priekšlikumi rodas vēlāk, lūgums sazināties, jo visi priekšlikumi, kas tiks iesniegti plāna izstrādes gaitā, tiks izskatīti un pēc iespējas ņemti vērā.

KV saka, ka, ja vairāk jautājumu, priekšlikumu nav, tad varam noslēgt sanāksmi. Sanāksmes ieraksts un protokols tiks izsūtīts visiem dalībniekiem, protokols tiks publicēts VKB mājaslapā. Paldies par iesaistīšanos, ceru, ka izdosies turpmāk labi sastrādāties, esiet aktīvi rakstisku priekšlikumu iesniegšanā! Sanāksmes dalībnieki pateicas un atvadās.

Sanāksme noslēdzas plkst. 14.30.

Tiešsaistes (attālinātajā) sanāksmē piedalījās (vārds, uzvārds, institūcija, kuru pārstāv sanāksmē):

Aina Boruka	Zilupes novada dome
Aina Skredele	Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālā administrācija
Anda Zeize	Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālā administrācija
Biruta Trukšāne	AS "Latvijas Valsts meži"
Dana Krasnopoļska	Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte
Dainis Rudzītis	AS "Latvijas Valsts meži"
Diāna Marga	AS "Latvijas Valsts meži"
Edgars Čubars	Lauku atbalsta dienesta Austrumlatgales reģionālā lauksaimniecības pārvalde
Ilze Reinika	Dabas aizsardzības pārvalde, Dabas skaitīšanas projekts
Imants Kalvītis	AS "Latvijas Valsts ceļi"
Inita Svilāne	Sugu un biotopu aizsardzības jomas eksperte
Īrisa Mukāne	Dabas aizsardzības pārvalde, Dabas skaitīšanas projekts
Kārlis Skrastiņš	Zemes īpašnieku pārstāvis
Kristīne Vilciņa	SIA "Vides konsultāciju Birojs"
Rita Eiduka	Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālā vides pārvalde
Sandra Ivanova	Zemes īpašniece
Sintija Balode	Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģionālā administrācija
Valdis Gailums	Zemes īpašnieka pārstāvis
Valdis Pilāts	Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas aizsardzības departaments
Vija Kreile	AS "Latvijas Valsts meži"
Viktors Kuprijanovs	AS "Latvijas Valsts meži"

Protokolēja Kristīne Vilciņa